

ВІДГУК рецензента
на дисертацію Афанасьєвої Наталії Анатоліївни на тему
**«Професійна підготовка викладачів сфери дизайну до забезпечення
спеціальних дисциплін»**

на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Актуальність дисертаційного дослідження Афанасьєвої Наталії Анатоліївни на тему «Професійна підготовка викладачів сфери дизайну до забезпечення спеціальних дисциплін» не викликає жодних сумнівів, оскільки актуалізовано сучасну проблематику професійної підготовки викладачів сфери дизайну до забезпечення спеціальних дисциплін, що продиктовано об'єктивною потребою подолання суперечностей між динамічними тенденціями розвитку індустрії дизайну і відносно консервативним темпом упровадження цифрових технологій у ЗВО у професійну підготовку викладачів спеціальних дисциплін. У сучасних умовах глобальної турбулентності та фундаментального переосмислення щодо упровадження методологічних підходів в організацію освітнього процесу професійної підготовки викладачів сфери дизайну, у контексті соціального замовлення на сучасних висококваліфікованих викладачів сфери дизайну формується орієнтири на підготовку не лише як трансляторів академічного досвіду, а й фасилітаторів інноваційного проєктного мислення.

Відповідно Афанасьєва Наталія Анатоліївна у дисертаційній роботі успішно досягнула мети дослідження – удосконалення теоретичних і методичних аспектів забезпечення спеціальних дисциплін у професійній підготовці викладачів сфери дизайну для забезпечення їх професійної зайнятості в сфері, освіти й інноватики, а також реалізовано визначені завдання дослідження: здійснено дефінітивний та теоретико-аксіологічний аналіз стану розробленості та практично-корисного досвіду професійної підготовки фахівців сфери дизайну з уточненням тезаурусу педагогічної проблеми; обґрунтовано у теоретичних і методичних аспектах організацію освітнього процесу забезпечення спеціальних дисциплін у професійній підготовці викладачів сфери дизайну; розроблено та уніфіковано зміст і структуру здатності викладачів сфери дизайну до забезпечення та у контексті спеціальних дисциплін галузі знань 02

Культура та мистецтво, спеціальності 022 «Дизайн», освітніх програм «Графічний дизайн» та «Дизайн середовища»; розроблено та обґрунтовано критеріальний апарат оцінювання рівнів здатності викладачів сфери дизайну до забезпечення спеціальних дисциплін; розроблено, обґрунтовано та верифіковано структурно-організаційну модель професійної підготовки викладачів сфери дизайну до забезпечення спеціальних дисциплін.

Дисертація складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел до кожного розділу та додатків.

Здобутком рецензованої роботи є розроблена і обґрунтована авторська структурно-організаційна модель професійної підготовки викладачів сфери дизайну для забезпечення спеціальних дисциплін, у структурі якої виокремлено та обґрунтовано взаємоузгоджені і взаємозалежні підсистеми – цільова, організаційна, методична, змістова, технологічна, підсистема технічного регулювання та результативна у визначених педагогічних умовах.

Особливої уваги заслуговує авторська розробка – Ядро моделі, в межах якого визначено 8 освітніх модулів як напрямів забезпечення спеціальних дисциплін, з них 5 для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (цифрові технології і дизайн-моделювання; комплексне – графічне і комп'ютерне дизайн-проектування; композиція/кольорознавство/колористика; спеціальна техніка рисунку, живопису та спецрисунку та пластична анатомія) та 3 для другого (магістерського) рівня вищої освіти (художньо-естетична діяльність; методика навчання спеціальних дисциплін; методологія наукових досліджень та інтелектуальна власність). Результатом визначено сформована здатність до забезпечення спеціальних дисциплін викладачами сфери дизайну у професійній підготовці.

Заслуговує на схвалення розроблений Афанасьєвою Н.А. критеріальний апарат оцінювання рівнів сформованої здатності викладачів сфери дизайну до забезпечення спеціальних дисциплін у критеріях – аксіологічний, функціонально-технологічний та креаційний.

Надійність і вірогідність одержаних результатів обґрунтовано завдяки здійсненню якісного і кількісного аналізу даних, їх статистичною обробкою та належною оцінкою результатів дослідження.

Зміст дисертації відповідає її плану, а структура заявленим завданням дослідження. Позитивне враження справляє організація та опис експерименту, який проведено ґрунтовно і відповідально. Дані, що наводить авторка, дають змогу для твердження про об'єктивність отриманих результатів. Текст підпорядкований законам формальної логіки, викладений системно і послідовно, що дає змогу використовувати представлене на рецензування дослідження для подальшого розвитку педагогічної науки і відкриває широкі можливості використання цих результатів у організації освітньому процесі під час професійної підготовки викладачів сфери дизайну до забезпечення спеціальних дисциплін у ЗВО.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що: упроваджено структурно-організаційну модель професійної підготовки викладачів сфери дизайну для забезпечення спеціальних дисциплін; розроблено навчально-методичне забезпечення курсів та дисциплін «Рисунок», «Живопис», «Спецрисунок»; розроблено навчально-методичне забезпечення циклу професійної підготовки здобувачів освіти галузі знань 02 Культура та мистецтво, спеціальності 022 «Дизайн», освітньо-професійних програм «Графічний дизайн» та «Дизайн середовища» за напрямками проблемної тематики спеціальної підготовки, а саме – цифрові технології і дизайн-моделювання, комплексне – графічне і комп'ютерне дизайн-проектування, композиція/кольорознавство/колористика, спеціальна техніка рисунку, живопису та спецрисунку, пластична анатомія, художньо-естетична діяльність, методика навчання спеціальних дисциплін та методологія наукових досліджень та інтелектуальна власність.

Апробація результатів дослідження має широку географію. Теоретичні положення і результати дослідження висвітлено й обговорено в рамках науково-практичних конференцій різних рівнів.

Основні результати дисертації представлено у 9 наукових працях, а саме: 4

статті у наукових фахових виданнях України у галузі педагогіки, 4 тези і матеріали доповідей апробаційного характеру та публікація, яка додатково відображає наукові результати дисертації.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, вважаємо за необхідне зробити деякі зауваження та побажання:

1. Не розкрито повною мірою особливості організації пленерного навчання під час організації професійної підготовки викладачів сфери дизайну до забезпечення спеціальних дисциплін, оскільки не представлено у розлогодому трактуванні приклади практичного навчання на пленері у контексті забезпечення спеціальних дисциплін викладачами сфери дизайну.

2. Варто було б представити корисні практики застосування цифрових технологій у забезпеченні навчання освітнього компоненту «Колористика» за для ефективної візуалізації складних фізичних та оптичних властивостей кольору, а також автоматизованого процесу гармонізації створення кольорових палітр.

3. Не окреслено в повній мірі роль анатомічної пластики у застосуванні технологій медіа-анімації.

4. Варто було б долучити освітній рівень «Молодшого бакалавра» при проектуванні структурно-організаційної моделі професійної підготовки викладачів сфери дизайну для забезпечення спеціальних дисциплін в якості освітнього базису неперервної професійної підготовки, адже здобувачка має вагомні практичні напрацювання наукового доробку.

Однак, вказані недоліки, зауваження і рекомендації мають дискусійний характер та спрямовані на подальший науковий розвиток дисертанта, його перспективний рух у справі розвитку педагогічної науки.

Загальний висновок. Основні положення та результати дослідження є достатньо обґрунтованими, достовірними, мають наукову новизну і практичну значущість, апробовані та впровадженні в практику роботи закладів вищої освіти. Дисертація Афанасьєвої Н.А. на тему «Професійна підготовка викладачів сфери дизайну до забезпечення спеціальних дисциплін» є самостійною завершеною працею, в якій отримано нові, науково обґрунтовані результати, що

в сукупності є суттєвими для розвитку освітніх, педагогічних наук. Дисертантка якісно виконала актуальне дослідження, яке за змістом, новизною, теоретичним та практичним значенням, повнотою викладу її основних результатів у публікаціях відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка Афанасьева Наталія Анатоліївна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри дизайну
Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова

Афанасьева Наталія Анатоліївна
Доктор філософії
засвідчено
19.08.2022р.